No. 1550

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

1852

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5,00; voor de buitensteden *f* 6,00 franco door het geheele Rijk. *Brieven, Gelden,* enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

DONDERDAG, 27 MEI.

AMSTERDAM, 26 Mei.

REMBRANDT.

»Geef mij *f* 5.—, dan geef ik u een feestzang, uitgevoerd in tegenwoordigheid van den Koning, eene danspartij in dito van dito, eene loterij met dito, en wie weet nog welke verrassing." Jong en oud, Heeren en Dames, schier de helft van het »geëerd" en »fatsoenlijk" Publiek der Hoofdstad schoot op den koopman toe, die zijne waar zoo welsprekend aanbood; men woelde en drong, en dreef en stootte met ellebogen, rottingen en parasols. 't Was wie maar het eerst zich om het gewenscht diploom à *f* 5.— zou aanmelden, op vertooning waarvan een feestzang, toebereid als gezegd is, eene loterij, en dan nog een bal — een bal van het geëerd en fatsoenlijk Publiek — plus wie weet welke verrassing zou worden afgeleverd. »Mij driehonderd biljetten à *f* 5.—; hier, hier is het geld!" riep een der leden van het geëerd en fatsoenlijk Publiek.

Nieuwe stemmen verhieven zich.

»Wie moet er nog kaartjes à *f* 10?"

»Ik heb er nog à zeven vijftig!" mompelde men hier en daar.

De affaires waren gedaan; de kaartjes aan de man — dat is aan de Dames en aan de Heeren. En zie — op die kaartjes stond R. E. M. en dan B. R. A. N. D. T. — Rembrandt! o!... Rembrandt! Ei ei, ja wel, Rembrandt. Die schilder! o! Ah ja, men gaat het standbeeld van Rembrandt »onthuldigen".

Zeker gaat men! Welzeker! Weet ge dan niet dat men in de fabriek van den heer Enthoven (een Nederlander van de Israelitische natie) een ijzeren beeld heeft laten gieten? Dat dit beeld behoorlijk gemenied en vervolgens gebronsd, figureren zal op die belangrijke plek,

„Waar Kaas- en Botermarkt elkanders grenzen raken..."

vlak tegenover de Reguliersdwarsstraat — zoo dat Rembrandt gezegde dwarsstraat achter zich, den zoogenaamden Kippenhoek tegenover zich, en de Kaas- ter regter-, en de Botermarkt ter linkerhand zal hebben?

Rembrandt! — Weet ge wat dat woord zegt? — Och, als ge 't wist, gij leeghoofdige knapen, onder het geëerd en fatsoenlijk Publiek! als ge 't wist zoo als de schilders het voelen, die den grooten meester de hulde hebben toebereid, als ge 't wist zoo als de man het weet, die het heerlijk model des standbeelds vervaardigde — dan zoudt ge schaamrood terugwijken en u niet vleijen met het denkbeeld, dat gij een Rembrandts waardige hulde brengt; noch ook zoudt gij, al of niet meêdoende, het verwaande hoofd schudden over de ijdelheid der vereering van het genie.

Dat hebben de Hollanders sedert de Reformatie totaal verleerd: het geven van feesten, het vieren van groote Godverheerlijkende denkbeelden en personen. De traditie der handgrepen tot het voltrekken van plegtigheden is in Holland (buiten de Roomsche kerkjes) geheel, volstrekt, volkomen zoek, spoorloos verloren geraakt.

In de XVIIe Eeuw leefden er in Amsterdam twee mannen — op het gebied der Kunsten mogelijk de grootste, die de geheele XVIIe Eeuw in de beschaafde wereld heeft aan te wijzen.

Den 20 Oktober van het jaar 1653 drukten die mannen op St. Joris-doelen elkaâr de hand, vatten elk een beker wijn, blikten elkander toe, en dronken op elkanders welzijn: een traan parelde in beider oog. Zij verwijderden zich; en ieder hunner keerde terug aan de groote levenstaak, die God hem had opgelegd. De eene ging zitten schilderen op een zolder op de Bloemgracht; de andere ging langs een naauw trapje ter voorkamer in van een houten huisje op den Nieuwezijds-Achterburgwal bij de Gasthuismolensteeg, en schreef het Treurspel *Lucifer*. Die mannen heetten REMBRANDT VAN RHIJN en JOOST VAN DEN VONDEL.

Een hooggeplaatst persoon gaf uit 's Gravenhage eene aanbeveling mede aan een vriend, die in Amsterdam zijn portret wou laten schilderen. »Ga vooral niet bij dien Leijenaar, die altijd van die zwarte gezigten maakt!" zeide hij. Die Leijenaar was Rembrandt van Rhijn.

Van Vondel heette het, spottenderwijze:

„Die 't heilig nat met henxtebronne stroomen
Met kroezen vol heeft gulzig ingenomen,"

en ondertusschen niet ziet

„als door geverfde brillen,
Keurt groen voor geel, gelijk de glazen willen;
Volgt zoo m' hem leid; gelijk een makken buffel,
De neus geringt, en houd van geen gesnuffel
Na waarheids spoor, om blindlinx niet te missen,
En sterft geheel in de *Geheimenissen*,
Die hij nu meê weet in *'t Altaar* te vinden
Na 't diep vernuft der fijnste Pausgezinden."

Zoo sprak de geleerde Westerbaan, Heer van Brandtwijk en Gijbland, een der meest gevierde liberalen-*beaux-esprits* van zijn tijd, over Neêrlands grootsten dichter.

Sedert is men en Rembrandt en Vondel onder de groote mannen gaan rangschikken. En wat heeft men geofferd ten teeken van bewondering en dankbaarheid?

»Bezuiden het choor, naar den kant van den ingang der kerke op den Dam," zegt Wagenaar, en bedoelt de ontwijde *Lieve-Vrouwen-* of *Nieuwe Kerk*, »is het graf van den vermaarden Digter Joost van Vondel, die hier, op den agtsten February des jaars 1679, begraaven, en met eene gemeene zerk, zonder eenig opschrift, gedekt werdt. Doch omtrent drie jaaren later, deedt de heer Joan Six, heer van Wimmenum en Vromade, Oudschepen en Raad deezer Stad, deeze regels op 's Dichters grafzerk houwen: »*Hic jacet Vondelus, Phoebo ac Musis amicus.*" Echter meenen wij, dat de Magistraat sedert veroorloofd heeft, dat aan een der zuilen een urntje werd vast gemaakt, met het woord *Vondel* onderschreven.

Dezelfde Joan Six was de bekende beschermer van Rembrandt; en in dit oogenblik houdt men zich bezig een beeld van gebronsd ijzer aan de nagedachtenis van dezen schilder te wijden.

En wie was Rembrandt?

Daar zijn er weinigen, die zijn talrijke schilderijen en 376 prenten gezien hebben, en die ze gezien hebben kennen hem niet alle nog.

Twee elementen vallen in de natuur hoofdzakelijk op te merken: lijnen en kleuren. Eigenlijk leiden de kleuren tot het vormen van lijnen, en bepalen de lijnen niets anders dan de grenzen der kleuren; maar men kan van tweederlei standpunt uitgaan bij het beschouwen en afbeelden der natuur. Weinige schilders vereenigen den adel en juistheid der teekening met den luister en de kracht des kolorijts. De eene geest wordt meer langs dezen, de anderen meer langs genen kant aangedaan bij zijne waarnemingen. Daar is in het waarnemen van Licht en Kleureffekten iets mozaïesch, iets oud-testamentiesch; in het vinden en scheppen van Vormen meer het evangelische en christelijke. Jehovah in het Braambosch en het Kindje in de Kribbe bieden een tafereel van Licht en een tafereel van Vormen. De Regenboog is het teeken des Verbonds bij de Joden; in het Heilig Sakrament, onder de zigtbare gedaante van brood en wijn, is onze goddelijke Zaligmaker *wezenlijk* tegenwoordig. In het Oude Testament openbaarde de Godheid zich in de groote bewegingen der onbezielde natuur: vuur, licht, wind, onweder: in het Nieuwe wordt God Mensch. Rembrandt, die onder den invloed van het Protestantismus werkte, maar van een Protestantismus, dat nog in zijn tijdperk van gemoedelijk geloof verkeerde, en dat veel werk maakte van het Oude Testament, drukte deze vorming duidelijk uit in zijne Kunst. De meerderheid zijner Bijbelsche tafereelen is eenigzins oud-testamentiesch getint: met den Gekruisten Christus behaalde Rembrandt minder roems, en eene Instelling van de H. Eucharistie, eene Veronica met den doek, zou hij niet licht geschilderd hebben. De hoofdzaak was bij hem het groote lichteffekt, en het denkbeeld, dat hij er aan paarde, was meestal van een meer verstandelijke of ook bloot stoffelijke natuur. Geïdealizeerde vormen, schoone groeperingen van denkbeelden moet men niet bij hem zoeken. Hij gaf de natuur, verhoogd tot een ongewoon kleureffekt; somtijds verbonden aan eenig Bijbelsch of maatschappelijk feit, en naar de ingeving van zijn luimigen geest met vreemde attributen vaak voorgesteld. En daarin was hij groot, en onder de Hollandsche schilders der XVIIe. Eeuw mag men zeggen, dat hij onovertroffen was. Tot zijne keuze van Licht en Kleur vóór alles, in plaats van Lijnen vóór alles, heeft ook zeker veel bijgedragen, dat hij geheel vrij zich ontwikkelde: zonder vorming in de school der klassieken. Van daar dat hij het ideale zocht op zijne wijze, en niet in de meer statuarische rigting der groote Italianen.

We hebben niet noodig hier eene beschrijving te geven van het schoon gevormde (zij 't dan ook uit industrieel metaal gegoten) beeld, dat Neêrland aan het genie van den Heer Royer, den schepper van den De Ruyter, den Willem II, en den, helaas, nog niet gegoten Lourens Coster te danken heeft. Men zal het eerstdaags zien, en die het origineel nog niet kennen, kregen toch reeds meerdere afbeeldingen onder de oogen. Tegen die afbeeldingen moeten wij intusschen ernstig waarschuwen: want tot dusverre zagen wij er geen eene, die goed genoemd mag worden. Het effekt van het beeld en zijn karakter is in zulke ligt genuanceerde en met wijze matigheid aangebragte bewegingen gelegen, dat de meesten, die tevreden waren toen zij een klomp geschetst hadden, het beeld op de schromelijkste wijze lasterden. Rembrandt staat waarnemend, bespiedend, studerend; zijne houding is diep gevoeld en fijn berekend: de minste afwijking van de aanwezige vormen geeft een misstand, bederft zijn geheele figuur. Tot dusverre zijn er niet dan misstanden van het beeld in plaat gebragt.

En nu! dat dit beeld het laatste niet zij, dat spreke van het voorgeslacht tot de nakomelingschap; dat getuige van nationaal bewustzijn en liefde voor al wat schoon en groot is. Hoe natuurlijk is het eeren der gedachtenis van mannen, die onze liefde en bewondering hebben; hoe bevorderlijk is het aan de verbroedering van velen, die op zoo menig ander punt genoopt worden in vijandelijke stelling tegenover elkander post te vatten. Zullen we 't nog eenmaal beleven, dat Nederland bewijzen zal het geluk verdiend te hebben dichters te hebben voortgebragt als Vondel en Bilderdijk?

De Tweede Kamer heeft in de zitting van gisteren verschillende zaken *au pas de course* afgedaan. In de eerste plaats heeft zij een besluit genomen omtrent het rapport in de zaak van den heer P. Cléban. De meerderheid van de kommissie van rapporteurs stelde voor de inlichtingen van den minister van koloniën voor kennisgeving aan te nemen en het rapport te laten drukken en ronddeelen. De minderheid der kommissie wenschte, bij monde van den heer Dommer van Poldersveldt, daarin door den heer van Dam van Isselt bijgestaan, dat de Kamer de zaak van den heer Cléban aan de regering mogt aanbevelen, opdat deze door eene billijke schikking een einde zou maken aan een verschil, waarin noch de regten van den adressant zijn te miskennen, noch de handelingen van de Indische regering altijd zijn te regtvaardigen.

Beide sprekers hebben de meening der minderheid met warmte verdedigd. Nadat de heer Baud had verklaard zich aan de behandeling dezer zaak in de Kamer te hebben onttrokken, omdat de adressant hem altijd persoonlijk heeft aangevallen; verdedigt de heer Godefroi de konklusie der meerderheid op grond dat de questie of het suikerkontrakt al of niet geschonden is, behoort tot den burgelijken regter, en dat zich de Kamer daarmede niet kan inlaten. Het is mogelijk; maar het is niet evident. In eene twijfelachtige zaak als deze, waarin de regering niet is vrij te pleiten van alle schuld, waarin de regten van den adressant zijn miskend, had de Kamer ten minste een blijk kunnen geven van hare gezindheid, dat de regering deze zaak door minnelijke schikking behoorde te regelen, zonder dat zij daarom kon geacht worden zich schuldig te maken aan eene magtsoverschrijding. Maar overdreven zucht naar wettelijkheid en wettelijke vormen heeft de meerderheid der Kamer terug gehouden van een stap, die onder vele opzigten wenschelijk was. De Kamer heeft zich met overgroote meerderheid vereenigd met de konklusie van het rapport.

Vervolgens zijn de konklusiën van verschillende kommissiën over gesloten postverdragen met Luxemburg, België en Frankrijk en, over de telegrafische verbinding van Nederland met België aangenomen. Ook is rapport uitgebragt over de overeenkomst met Denemarken wegens

de uitlevering van boosdoeners; daarover zal beslist worden in eene eerstvolgende vergadering.

Daarna is nog langdurig beraadslaagd over het tweeledig voorstel van den heer Dommer van Poldersvelt: dat, of de Kamer geen recès zal nemen met de aanstaande feestdagen en onmiddellijk zal overgaan tot het onderzoek in de sektiën van de aanhangige wetsontwerpen, of dat de Kamer uiteen zal gaan tot den 15 Junij. Met het laatste voorstel heeft de Kamer zich vereenigd, nadat beide door den heer Groen met niet geringen wrevel waren bestreden, hoewel hij zelf niet wist wat hij wilde. Ook de heer van Dam van Isselt was in zoo verre tegen het voorstel van den heer Dommer, dat hij dat recès wilde hebben verlengd van 15 Junij tot 15 Julij. Hij vindt daarin steun bij den heer van Hall. De minister van Binnenlandsche Zaken integendeel acht het wenschelijk dat de Kamer onder anderen aanvange met het onderzoek van de Armenwet en de indeeling der provinciën in kiesdistrikten, en hij drong daarop herhaaldelijk aan. Het heeft de Kamer niet kunnen bewegen om van het recès af te zien. Niet zonder reden. Het lidmaatschap der Tweede Kamer wordt een ondragelijke lastpost voor ieder lid, die buiten de residentie woont, en alzoo verre verwijderd leeft van zijne dierbaarste betrekkingen en van zijne gewigtigste persoonlijke belangen. Dat de buitenleden nu en dan naar hunne haardsteden haken, is niet meer dan natuurlijk. Wij althans kunnen 't zoo weinig misprijzen, dat wij de kordaatheid van den heer van Dam loven, die op grond daarvan aandrong op een langere rust.

Zelfs voor dat het ontwerp van wet tot regeling van het Onderwijs in Frankrijk den staatsraad verlaten heeft en volledig bekend is, is het reeds een onderwerp van levendige diskussie geworden tusschen verschillende organen der Fransche dagbladpers. Wij mogen bij die diskussie geen onverschillige toeschouwers blijven, maar achten ons verpligt, ook om den wille der godsdienstige vrijheid, die door het bedoelde wetsontwerp op arglistige wijze bedreigd, of althans diep miskend schijnt te zullen worden, er de aandacht op te moeten vestigen van onze lezers.

Welke de eigentlijke inhoud zal zijn van de wetsvoordragt in quæstie, is nog onmogelijk te zeggen. Nog pas zeer onlangs vernamen wij, dat zij bij den staatsraad in behandeling was; en zoolang zij niet door den staatsraad definitivelijk goedgekeurd en door den Prins-President aan het Wetgevend Ligchaam aangeboden zal zijn, kunnen wij dus niets anders dan min of meer aannemelijke veronderstellingen maken, wat aangaat haren inhoud.

Zoo wij intusschen uit dien hoofde onmogelijk kunnen zeggen, wat haar inhoud zijn zal — dan kunnen wij echter wél zeggen, wat nog onlangs in de wetsvoordragt, gelijk zij door den minister van Onderwijs, den heer Fortoul, oorspronkelijk ontworpen is geweest, vervat was, op het oogenblik namelijk toen zij bij den Franschen staatsraad in behandeling kwam. Het dagblad *la Patrie*, dat in de geheimen der regering is, heeft deswege genoeg verteld, om te weten, welke hoofdbeginselen in de eerste schets van den heer Fortoul gehuldigd werden. Het zou evenwel kunnen zijn, dat van die beginselen hetzij door den staatsraad, hetzij door den Prins-President zelven afgeweken zal worden, en dat, hoe weinig waarschijnlijk dit ook zij, het aan te bieden wetsontwerp op geheel andere beginselen zal berusten; om welke reden het dan ook voorshands van weinig belang is het plan van onderwijsorganisatie van den heer Fortoul in 't breede te behandelen. Doch daar er in dat plan één punt is, dat door de regering met kracht schijnt vastgehouden te zullen worden, en de Kerk juist dat punt onmogelijk zal kunnen toegeven, zoo is het desniettemin van gewigt dit enkel punt uit de oorspronkelijke konceptie van den heer Fortoul eenigzins meer van nabij in beschouwing te nemen, opdat het bij tijds blijke, waar nu reeds in Frankrijk een gevaar van botsing aanwezig is tusschen de Kerk en den Staat.

Dat gevaar schuilt in eene bepaling van het ontwerp van den minister van Onderwijs, die, terwijl zij van den eenen kant en het regt der Bisschoppen erkent om zoo vele kleine Seminarien tot stand te brengen als de dienst der Kerk in hunne diocesen behoeft, en hun regt om die Seminarien naar hunne eigene inzigten in te rigten; van den anderen kant echter aan den Staat toekent een regt van inspektie over die bisschoppelijke Seminariën, benevens het regt om ze *op te heffen*, »indien men in die geestelijke instellingen *politieke* beginselen onderwees, die in tegenstelling zouden kunnen zijn met die van het gouvernement." Zulk een regt van inspektie van den Staat op de instellingen der Kerk zal, door de Kerk, niet dan in den uitersten nood erkend kunnen worden; en matigt de Staat het zich des ondanks aan, dan kan men er zeker van zijn, dat het vertrouwen der Kerk op zijne regtsliefde en zijne wijsheid zeer zal geschokt worden. Nimmer echter zou de Kerk kunnen toegeven, dat de Staat het regt heeft de instellingen der Kerk autokratisch op te heffen, om welke reden dan ook, en wel het allerminst omdat in die instellingen *politieke* beginselen zouden onderwezen worden, die in strijd zouden zijn met die van den Staat; en drijft de regering van Lodewijk Napoleon die aanmatiging door — hij bereide zich dan voor op een geducht̄en wederstand — op een wederstand, als waarop reeds zoo vele bestrijders van de regten der Kerk zich, vóór hem, het hoofd te pletter hebben gestooten.

En die wederstand zou geheel pligtmatig wezen. Aan de Kerk behoort de hooge leiding van het onderwijs, met name in die inrigtingen, waar de jonge lieden tot de dienst des altaars opgekweekt worden. Zij heeft dus te waken, dat hare leer getrouwelijk voortgeplant worde in den geest en in de harten der bedoelde jongelieden. Die zich, boven haar, te dien aanzien, een regt aanmatigt, verkort haar eerste en heiligste regt, en, zonder zich-zelve te verzaken, kan zij dit niet gedoogen. Het allerminst zou zij dit kunnen gedoogen van een Staat, die tot voorwaarde van zijnen eerbied voor die geestelijke inrigtingen stelt, dat daarin geene *politieke* beginselen geleerd worden dan de zijne, die, dus de pretentie heeft van zijn leerstelsel te verheffen boven dat der Kerk; zoodat, wanneer het dien Staat goeddacht, het wijsgeerig-politisch stelsel van Hobbes als het zijne te proklameeren, ook de Kerk verpligt zou zijn dat stelsel te omhelzen en te verkondigen! Deed de Kerk dát immer — dan werd zij de slavin van de wereldlijke magt; dan liet zij varen de regten haar door haren goddelijken stichter, door Christus-zelven, geschonken — en dat kan de Katholijke Kerk nooit! Hare belijders kunnen wel het hoofd buigen voor de beproevingen der vervolging en den marteldood ondergaan; maar hare regten te laten absorbeeren in die van den Staat — nog eens, dat kan, dat zal de Katholijke Kerk zich nu noch ooit laten welgevallen.

Blijft dus de besproken bepaling ten opzigte van het regt van den Staat op de geestelijke inrigtingen van onderwijs bij het eerstdaags verwachte wetsontwerp gehandhaafd, dan mag men een levendigen strijd tusschen de Kerk en Lodewijk Napoleon te gemoet zien — een strijd, die de herinnering zal herlevendigen van de jaren van strijdvoering tusschen de Kerk en de Fransche Universiteit en die de somberste vooruitzigten voor de toekomst zou openen.

Wij hebben gisteren gemeld dat de Zwitsersche Bondsraad de radikale regering van het kanton Fribourg had aangezegd, dat deze op geenerlei wijze de groote volksvergadering [illegible] den 24 te Posieux zou plaats hebben, [illegible], noch het regt der Friburgsche staatsburgers op eenige wijze kwetsen zou.

De kantonale raad vernomen hebbende, dat die volksvergadering ten doel had met *ja* of *neen* te verklaren of de radikale kantonsregering al dan niet het vertrouwen des volks bezit, heeft uit dien hoofde tegen die bijeenkomst van vele duizenden kiezers geprotesteerd in eene proklamatie, welke eindigt met de bedreiging dat te Friburg genoeg troepen voorhanden zijn om elke poging te beletten, die strekken kan om van de vergadering van Posieux eene onwettige manifestatie te maken.

De vrees is eene slechte raadgeefster. De leiders der vergadering hebben niets onwettigs in den zin, doch de tegenstand der regering kon gemakkelijk tot eene botsing aanleiding geven. De Zwitsersche dagbladen berigten, dat werkelijk vele troepen en eene talrijke burgerwacht Friburg zijn binnengerukt, en het gerucht liep te Bern den 22, dat een der leiders van de konservatieven, de heer Charles von der Weid in hechtenis was genomen. Reikhalzend ziet men uit naar tijdingen, die den afloop van den gewigtigen dag der Volksvergadering zullen bevatten.

Wij lezen in den *Nederlander*:

»In ons N°. 581 werd door ons een berigt overgenomen uit het *Handelsblad*, betreffende de laatste bijeenkomst der Hervormde Gemeente te Vaassen, in haar kerkgebouw, en de bij die gelegenheid door den leeraar gesproken woorden. Omtrent het laatste gedeelte van dit berigt, dat *de Eerw. Heer Pastoor het R. K. kerkgebouw, gedurende den herbouw van het Protestantsche, voor een gedeelte van den Zondag ten gebruik zou hebben aangeboden*, meldt men ons uit Vaassen, dd. 19 Mei: »Ik kan u verzekeren dat dit onwaar is en dat er noch van de zijde der Catholieken zulk eene propositie is gedaan, noch van onze zijde eenige aanvraag van dien aard is geschied. Integendeel is, zoodra tot de vernieuwing der kerk besloten was, door HH. Kerkvoogden aan het plaatselijk bestuur dezer gemeente verzocht, om zoolang de opbouw der kerk duurde, des Zondags vóór- en namiddag in het schoolgebouw alhier onze godsdienstoefeningen te houden, welk verzoek zonder eenige bedenking is toegestaan, en waarvan reeds morgen op den gedenkdag van 's Heilands hemelvaart gebruik zal worden gemaakt."

Wij lezen in de Haagsche *Echo Universel*:

»Men blijft nog steeds over de ministerieele krisis spreken, ofschoon de geruchten veel van hun onrustbarend karakter verloren hebben. Men zegt, en wij verheugen ons het te kunnen herhalen, dat de heer Thorbecke de portefeuille van Binnenlandsche Zaken zal behouden. Wat de minister van Justitie en van Oorlog betreft, men verzekert ten stelligste dat de Koning hun ontslag heeft aangenomen en dat men spoedig de namen hunner opvolgers zal vernemen."

Dit jaar zullen de volgende leden van de Tweede Kamer der Staten Generaal moeten aftreden, t. w. de heeren: G. Reinders, R. Westerhoff, Mr. P. van der Veen, J. Bieruma Oosting, Mr. H. U. Huguenin, J. T. Ter Bruggen Hugenholtz, Mr. G. Groen van Prinsterer, Dr. W. R. baron van Hoëvell, Mr. J. P. P. baron v. Zuylen van Nyevelt, Mr. A. E. baron Mackay, Jhr. G. E. G. G. K. Dommer v. Poldersveldt, E. W. v. Dam v. Isselt, Mr. A. W. Engelen, Mr. J. K. baron van Goltstein, Mr. A. S. v. Nierop, Mr. H. J. Smit, Mr. W. H. v. Voorst, Mr. M. H. Godefroi, H. Stolte, Mr. F. A. v. Hall, Jhr. Mr. D. T. Gevers v. Endegeest, Mr. G. M. van der Linden, Mr. K. A. Poortman, Mr. A. F. H. Hoffman, Jhr. W. Boreel van Hogelanden, Mr. P. Blussé v. Oud-Alblas, Mr. J. J. Slicher v. Domburg, Mr. S. H. Anemaet, Mr. L. D. Storm, Mr. P. Gouverneur, Mr. J. B. Bots, Mr. E. J. H. Borret, Mr. P. L. de Lom de Berg en Dr. J. H, H. de Poorter.

Men schrijft ons uit Breda, »dat men aldaar zeer betreurt het aftreden van den heer Storm uit de Tweede Kamer; hoewel men zich van den anderen kant verheugt, dat hij zijne beste krachten en veelvuldige kennis voortaan uitsluitend wijden zal aan de belangen dier stad.

»De aandacht van sommige Kiezers is gevallen, om den waardigen heer Storm als lid der Tweede Kamer te vervangen, op den heer Mr. C. Flooren, die door achtbaarheid zich onderscheidt.

»Anderen wederom spreken van den heer Mr. Hollingerus Pijpers, een jeugdig regtsgeleerde van veel talent en die veel belooft.

»Omtrent al deze kandidaten bestaat nog geen zekerheid. Maar het is te verwachten, dat het kiesdistrikt van Breda zich zal beijveren, om den hooggeschatten heer Storm een waardigen opvolger te geven."

Men verneemt, dat bij de kommissie tot oprigting van het standbeeld ter eere van wijlen Koning Willem II, dezer dagen ontvangen is de aanzienlijke som van ruim ƒ7000, zijnde het bedrag der ontvangsten tot dat doel [illegible] gedaan. Het is eene krachtige bijdrage, om dat gedenkteeken op eene waardige wijze tot stand te brengen. (*H*)

De Minister van Binnenlandsche Zaken, heeft, op het daartoe gedaan verzoek van het gemeente-bestuur van Amsterdam, met wijziging zijner beschikking van den 6den Augustus 1850, bij beschikking van den 22sten Mei 1852, in het hoofdkiesdistrikt Amsterdam de hieronder gemelde onder-kiesdistrikten aangewezen:

1	gem. Amsterd.,	buurt.	A, B, C, D, E, F en IJ.
2	„	„	G, H, I, K, L en M.
3	„	„	N, O, P, Q, R, S, T, U, V, W en ZZ.
4	„	„	X, Z, AA, BB, CC en IJIJ.
5	„	„	EE, FF, GG, HH, II, KK, LL, en XX.
6	„	„	DD, MM, NN, OO, PP, QQ. RR, SS, TT, UU, VV, WW.

7. de gemeenten Diemen en Watergraafsmeer (hoofdpl. Watergraafsmeer).

Te Alkmaar is tot lid van den gemeenteraad verkozen de heer Mr. B. van Laar.

Z. M. heeft benoemd tot notarissen in het arrondissement Leeuwarden: te Sexbierum A. Witholt; en te Dokkum, J. de Wal.

Het *Staatsblad* n°. 102 bevat het kon. besluit van 7 Mei 1852, betreffende de plaatsing in het *Staatsblad* van de tusschen Nederland en de Fransche Republiek opgemaakte verklaring tot wederzijdsche gelijkstelling, met opzigt tot de te betalen loodsgelden, van de schepen der beide landen, zonder onderscheid van de plaats van herkomst of van bestemming.

Het *Staatsblad* n°. 103 bevat het besluit van den 8 Mei 1852, houdende vernietiging van art. 8 der verordening op het openen en sluiten der [illegible] Groningen.

Bij het departement van Buitenl. Zaken zijn, door tusschenkomst van het Britsche gezantschap bij het Nederl. hof, ontvangen, ten einde aan de belanghebbenden te worden uitgereikt, twee gouden medailles en twee kijkers, welke door de Britsche regering zijn toegekend aan Roelf Remmerts Tunteler, Kapitein van het Nederl. kofschip *Geertruida*, en aan Sjoert Pieters Gruppelaar, Kapitein en eigenaars van het schooner kofschip *Hillichiena*, ter zake van hun menschlievend gedrag bij gelegenheid van het in zee verbranden van het Engelsch stoomschip *Amaza*.

Te Haarlem en in de omstreken dier stad heeft men eergisteren eene ligte aardschudding waargenomen. Te Bennenbroek rinkelden in eene der woningen des voormiddags ten 11½ ure de glasruiten, terwijl het glasen aardewerk werd bewogen; ook hoorde men een geluid en daarna een slag, alsof er in een aangrenzend vertrek een zwaar meubelstuk omviel.

Ook te Haarlem heeft iemand die aardschudding waargenomen; omstreeks 11 ure zich op zijne kamer bevindende, hoorde hij eensklaps een onderaardsch gedruisch,

terwijl de kopjes en schotels op de tafel bewogen werden, en zelfs een ander voorwerp, dat zich daarop bevond, omver viel.

'sGRAVENHAGE, 25 Mei. De kiezersvereeniging *Nederland* heeft in hare vergadering van heden tot hare kandidaten gekozen: 1°. voor de Tweede Kamer, Jhr. W. Borcel van Hogelanden, met 76 van 81 uitgebragte stemmen, en 2° voor het lidmaatschap der Prov. Staten Jhr. Mr. A. J. ridder van der Heim van Duivendijke met 45 van datzelfde aantal stemmen, zijnde op Mr. A. A. J. Meijlink 31 uitgebragt.

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Dingsdag 25 Mei.

In deze zitting hebben de beraadslagingen plaats gehad over de konklusie der kommissie tot onderzoek van de inlichtingen betreffende het adres van P. Cléban omtrent door hem met het gouvernement aangegane suiker kontrakten. Die inlichtingen zijn overeenkomstig de konklusie voor kennisgeving aangenomen. De Vergadering [illegible] vervolgens mede [illegible] der kommissien voor het onderzoek van de overeenkomst met Belgie tot wering van den sluikhandel, van de overeenkomst met Belgie tot verbinding der electromagnetische telegraphen, en van de postovereenkomsten met Frankrijk, Belgie en Luxemburg. Door de Vergadering is, overeenkomstig het voorstel van den heer Dommer van Poldersveldt, besloten aanstaanden Vrijdag een reces te nemen tot 15 Junij eerstkomende.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 24 Mei. Het ontwerp over het openbaar onderwijs, hetwelk heden in den Staatsraad onder het voorzitterschap van den Prins-President is behandeld, werd er hevig bestreden, zoodat sommigen het mogelijk achten dat de voordragt zal verworpen worden.

Intusschen heeft de minister van openbaar onderwijs eene [illegible] waarin [illegible] dekreet, dat [illegible] heeft uitgevaardigd, en waarnaar het onderwijs welligt nog geruimen tijd zal geregeld blijven.

Men gelooft namelijk steeds, dat het Wetgevend Ligchaam zich in deze zitting niet met dit ontwerp zal kunnen bezig houden, vermits het naauwelijks den tijd zal hebben, om de begrooting te onderzoeken voor den 29 Junij, het tijdstip waarop de Vergadering moet [illegible]

Het Wetgevend Ligchaam [illegible] heden geene zitting en zal ook morgen niet vergaderen; men denkt dat overmorgen eene korte zitting zal gehouden worden.

— Men zegt dat de *Moniteur* in een blad van polemiek en letterkunde zal hervormd worden met vrijstelling van zegel; waaruit eene prijsvermindering van 40 fr. 's jaars zal ontstaan. Dit is een nekslag voor de andere bladen.

— Berigten uit Algerië spreken van eene schermutseling tusschen de Fransche troepen en de Arabieren aan de grenzen van Marokko, tengevolge waarvan 150 man van den vijand en 50 Franschen zoo dooden als gekwetsten buiten het gevecht gesteld werden.

— Van de thans nog levende maarschalken van Frankrijk is de gen. Harispe de oudste; den 7 Dec. 1768 geboren zijnde, zal hij weldra 84 jaren hebben bereikt; dan volgen de maarschalken Excelmans en Reille, beiden 76 jaren; vervolgens Prins Jerôme Bonaparte, 67 jaren en eindelijk de maarschalk Vaillant, 61 jaren.

— Een der leden van het bankiershuis Rotschild is naar Londen vertrokken om de nieuwe Oostenrijksche leening van 35 millioen fl. te negocieren.

ENGELAND.

[illegible] H. M. Koningin Victoria haar [illegible] jaar ingetreden.

— Wat het hoofd van het Engelsch kabinet, graaf Derbij, ll. Vrijdag in het Huis der Lords op interpellatie van graaf Breadalbane, ten opzigte van het rijkssubsidie voor het katholijk Seminarie van Maynooth antwoordde, wordt heden door een der dagbladen medegedeeld, en luidt aldus:

»Ik kan niet anders dan herhalen, hetgeen ik hier ter plaatse nu reeds [illegible] malen gezegd heb: bij het gouvernement bestaat thans geen voornemen om verandering te brengen in, of de intrekking voor te stellen van de wet waarbij aan het Seminarie van Maynooth eene vaste uitkeering uit de schatkist is toegelegd. Er zijn er gewis velen naar wier oordeel het voor het gouvernement niet eene vraag is van staatkunde maar van doodzonde, eenige uitkeering uit de schatkist te doen aan personen van een ander godsdienstig geloof dan zij zelven aankleven. Dit beginsel beaam ik niet. Het rijkssubsidie voor het Seminarie van Maynooth is slechts een staatkundig vraagpunt; en het moet aan de regering vrijstaan daarin te handelen naar den eisch der tijdsomstandigheden, niet lettende op eenig bijzonder beginsel van regt of onregt, maar alleen op hetgeen het algemeen welzijn, de handhaving van den openbaren vrede en de rust des lands als staatkundig en voorzigtig mogten aanbevelen. Doch kan ik het beginsel niet beamen, dat wij wegens verschil in geloofsbelijdenis aan de Katholijken geene ondersteuning uit de schatkist mogen geven; ik kan evenmin instemmen met hetgeen door anderen is gezegd, dat het voor het voor het gouvernement geheel onverschillig is, welke opvoeding op het Seminarie van Maynooth mogt gegeven worden. Ik kan dus niet zeggen dat de handelwijze der regering ten opzigte van de ondersteuning dier school dezelfde zal blijven, wat er ook bij een onderzoek ten opzigte van het aldaar gevolgd wordende opvoedingsstelsel, of ten opzigte van de besteding der door het Parlement voor de vorming van katholijke priesters toegelegde gelden, of in eenig ander opzigt mogt komen te blijken. Er is gezegd dat het bewind gehouden is de eenmaal voor de opvoeding der katholijke geestelijkheid toegekende gelden uit te keeren, en dat geene voor zedelijkheid of onderdanentrouw schadelijke leeringen, welke van die opvoeding onafscheidelijk zijn, daarvan kunnen ontslaan: ik geloof niet dat zoodanige leeringen noodwendig met de vorming van Katholijke geestelijken gepaard gaan; mogt zulks echter blijken het geval te zijn, dit zou mij tot andere denkbeelden doen komen ten opzigte de besteding van rijksgelden om zulk eene opleiding te bevorderen."

Gelijk reeds is aangemerkt, het blijkt niet duidelijk wat de minister eigenlijk bedoelt. Misschien is hij in gemoede overtuigd dat een onpartijdig onderzoek niet dan tot eer van het opvoedings-stelsel van Maynooth zou kunnen gedijen. Maar waarom heeft hij den moed niet om dan rond voor zijn gevoelen uit te komen?

— De W. I. mail, te Southampton aangekomen, heeft berigten van Ecuador medegebragt. Gen. Flores heeft bezit genomen van Prina aan den mond der Guayaquil, en zijne vloot ligt er ten anker. De generaal Berna verklaart zich voor den overwinnaar en stelt 1000 man troepen ter zijner beschikking. Een aantal officieren schijnt dat voorbeeld te willen volgen. Het goede gedeelte der bevolking van Ecuador is hem insgelijks toegedaan, en wil den tegenwoordigen president Urbina vervangen hebben door diens voorganger Novoa. De latere volksklasse daartegen wil Urbina behouden en is bereid hem met alle magt ondersteunen. De president van Nieuw-Grenada heeft aan het kongres de beschikking over troepen en geld verkregen om gen. Flores te verdrijven. De gen. Franco vertrekt reeds met 2000 man en de gen. Herrera heeft Bogota verlaten om over het Zuider leger bevel te voeren.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 25 Mei. Uit Berlijn schrijft men aan onze *Köllnische Zeitung* het volgende:

»In het begin dezer week is van den kant onzer regering eene nota betreffende de thans aanhangige tol- en handelsquestie aan het Weener kabinet afgezonden. Nadat in die nota herinnerd is, dat Pruissen steeds getracht heeft de eenheid van Duitschland op het gebied der stoffelijke belangen te bevorderen, maar dat het, om aan die eenheid den vereischten grondslag te geven, noodig is slechts allengs en met inachtneming der wederzijdsche materiele belangen voort te gaan, gaat zij over tot den tegenwoordigen stand der zaak en verklaart, na dien uiteengezet te hebben, dat Pruissen ten volle bereid is om, zoodra de tolvereeniging op nieuw gevestigd zal zijn, met Oostenrijk over het sluiten van een handelsverdrag in onderhandeling te treden. De nota is in een zeer hoffelijken en verzoenenden geest gesteld, zonder dat daarbij, gelijk uit het bovenstaande blijkt, in het minst is afgeweken van het standpunt, waarop Pruissen zich tot dusverre heeft gehandhaafd. Waarschijnlijk zal deze nota nadere onderhandelingen ten gevolge hebben."

ITALIE.

Nog niets officieels van de ministerieele krisis te Turijn. De *Opinione* berigt dat de ridder Cibrario de portefeuille van finantien slechts voorwaardelijk heeft aangenomen; als wilde het blad daarmede te kennen geven, dat graaf Cavour welligt het bestuur der geldmiddelen weder op zich zal nemen. Als opvolger van den heer Farini wordt thans weder genoemd de senator Giulio.

De *Armonia* bevestigt dit berigt van de *Opinione*, en maakt er uit op dat tusschen graaf Cavour en den markies d'Azeglio, de twee groote goden van den ministerieelen Olympus, de vrede gesloten is. Galvagno zou daartoe als een zoenoffer aan Cavour, en Farini aan d'Azeglio opgeofferd zijn.

Van eene andere zijde wordt verzekerd, dat de heer Boncompagni, die den heer Galvagno voor het ministerie van justitie vervangt, zich *ad interim* met de portefeuille van openbaar onderwijs zou belasten.

Welke de vruchten zijn, die de wet op het onderwijs in Piemont en het door prof. Nuyts gegeven schandaal reeds gedragen hebben, en hoe zij zich bij de studenten der universiteit van Turijn beginnen te openbaren, wordt door het protestantsch dagblad *la Buona Novella*, dat er zich over verheugt, aangetoond met deze woorden: »Zondag avond stormde eene troep studenten, met ontstoken fakkels, en gevolgd door eene overgroote menigte volks die hen toejuichte, naar de plaats waar men bezig is het monument voor Siccardi op te rigten, vandaar naar het koninklijk paleis en andere voorname punten der hoofdstad, en eindelijk naar de protestantsche kapel, onder het herhaald geschreeuw van: »*Leve de kerk van Waadt! Leven de Waadtsche broederen! Leve de vrijheid van Godsdienst!*"

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND,

AMSTERDAM, 26 Mei.

GETROUWD (25 Mei): E. H. M. van Kempen met M. T. G. Hoelen.

BEVALLEN (21 Mei): J. Schrempft, geb. van Meegen, Z. — (24 Mei): A. J. Scheltema, geb. Scheltema, Z. - G. M. de Ruiter, geb Roling, D. — (25 Mei): M. Winkelhage, geb. Schokker, Z. - M. C. Brilman, geb Termeulen.

OVERLEDEN (21 Mei): A. C. Beckering, geb. Rebel, 28 j. (22 Mei): J. T. M. Epkens, 11 m.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

		25 MEI 4½ u.	gebl.	26 MEI 4 u.	gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à	2½ pCt.	61 5/16	61¼		
Dito Dito	3	73	72 15/16	73	72 15/16
Dito Dito	4	93	93	93 1/16	
Dito Obligatien O. I.	4	92⅝			
Amortis. Syndic.	3½	93½	93¼		
Handel-Maatschappij	4½		115¾		
Aand. Rijn-Spoorweg		99⅝			
Aand. Holl. S. M.		81	84	85	
Obligatien					
BELGIE, Obligatien 1844					
Cert. bij de Belg. Bank.	2½				
Dito bij Rotsch. en Volksv		50			
FRANKRIJK, Obligatien	3	65⅝	65¾		
SPANJE bij Ardoin 1835	5				
Dito Nieuwe	1	20⅞	20¾	20 13/16	
Dito 2/m. Beurveil.					
Dito	3	46 11/16	46¾		
Dito Binnenl. 2400 P.		42 11/16	42⅝	42¾	42 11/16
Coup. Bewijzen.		2½	2⅜		
Passive					
Fransche Uitgest.					
PORTUGAL te Londen 5 pCt. nu	4	39 7/16	39 9/16		
Dito Dito		37¼	37¼		
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	106⅞	106⅞	107	
Dito Dito 1828 en 1829		105⅞	105¾		
Cert. bij d°. 1831 en 1833					
Dito	4½				
Dito bij *Hope*	4	90⅛	90⅛		
Dito bij *Stieglitz en C°.*					
Dito bij id. 5de Serie	4				
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6				
Cert. van dito					
POLEN, Aand. à fl. 500					
Dito met Lot. » 300					
AMERIKA, Bank-Actiën		4⅜	4 5/16	4½	4 7/16
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50	*f*				
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	74⅞	75	75⅛	
Dito	2½				
Dito Nieuwe	2½	38 11/16	38¾	38⅞	
Dito Nieuwe	5	83 15/16	84¼	84½	84⅜
Ween. Bank bij *Goll en C°.*					
Dito	4	65¼			
Letter B	5	83¾	84¼	84⅜	84 5/16
Aand. met Loting fl. 500	*f*				
Nieuwe dito » 250					
NAPELS, Cert. *Lam en Bouwer*	5 pCt.				
BRAZILIE te Londen 1824	5	98	99		
Dito Leening 1843	5				
Dito £ 200					
PERU	4½				
MEXICO	3	25 9/16	25½	25 5/16	25¼
VENEZUELA à £ 100	3½	41	39½	40	[illegible]
GRENADA à £ 100	2	[illegible]	[illegible]	[illegible]	
ECUADOR à £ 100		[illegible]			

Grenada uitgestelde 8 11/16, 13/16; id. Venezuela 15.

Binnenl. fondsen goed prijshoudend. In Buitenl. effekten was de stemming over het geheel flaauwer, met uitzondering van Weener Metallieken, welke ruim ⅜ pCt. hooger blijven. Van Amerik. fondsen blijven Mexiko, Grenada's en Venezuela's wederom lager, laatstgenoemde zijn sedert gisteren 1½ pCt. in koers terug gegaan. In de overige soorten was de handel zeer beperkt.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt, Prolongatie 2½ pCt. Diskonto 2 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m. *f*	56 7/16	Livorno	2/m. *f*	38¾
„	zigt „	56¾	Napels	„ „	84¾
Bordeaux	2/m. „	55⅞	Petersburg	„ „	[illegible]
„	½/m. „	56⅛	Weenen	6/w. „	[illegible]
Madrid	3/m. „	246	Augsburg	„ „	[illegible]
Cadix	„ „	246	Frankfort		[illegible]
Seville	„ „	242	Hamburg		[illegible]
Bilbao	„ „	243	„		[illegible]
Lissabon	„ „	[illegible]	Londen		[illegible]
Porto	„ „	[illegible]	„	zigt „	12,05
Genua	2/m. „	[illegible]	Rotterdam	„	[illegible]

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 25 Mei. Belg. leen. 2½ pc. 53¼; 1840. 5 pc. 105¼; 1848, 99¾; 1852, 101; Spanje Ard. 1 pc. 20⅝; Binnenl. 3 pc. 43⅛; Coupons —; Rom. Leening 1835 —.

PARIJS, 24 Mei. Fransche 3 pc. 70,90; id. 4 pc. 99,95; 4½ pc. —,—; Schatk. —,—; Bank-Actien 2740,—; Belg. 1840, 5 pc. 100; 1842, 5 pc. —; 4½ pc. —; 2½ pc. —; Rusland 4½ pc. —; Napels 5 pc. —,—; Spanje, Buitenl. 3 pc. 47; Binnenl. 3 pc. 43¼; Holl. 2½ pc. —; Piemont 1834, —,—; 1849, —,—; 1852, 960,—; Haïti —,—; Rom. Leening 1850, 98.

MADRID, 19 Mei. Spanje 3 pc. 43¼; Ardoins 1 pc. 21¼; Uitg. Schuld 8½; Coupons 1¼.

LONDEN, 24 Mei. Cons. kont. 99¾ a 99⅞; op tijd 99¾ a 99⅞; Bras. 98½ a 99½; 1829/39 97 a 98; Den. 5 pc. 78¼ a 79¼; N. L. 5 pc. 104 a 104½; Ecuad. 4 a 4½; Gren. 20 a 21; Uitgest. 8¾ a 9; Mexiko 31¾ a 31¾; Peru 4½ pc. 101 a 103; Uitgest. 61 a 63; Rusl. 1822 5 pc. 115½ a 116½, (N.) 4½ pc. 103 a 103½; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. 36½ a 37; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 20¾ a 20¾; 3 pc. 46¾ a 47; Coup. cert. 2½ a 2½; Passive 5⅝ a 5¾; Holl 2½ pc. 61⅝ a 61¾; id. 4 pc. 92¾ a 93¾; Venez. 38 a 39; Uitgest. 14 a 15.

WEENEN, 24 Mei. Met. 4½ pc. 85½; 5 pc. 93⅞; Bank-Actien 1324.

BERLIJN, 24 Mei. Schuldbr. 3½ pc. 89⅞; Loten 125; Rusl. Stiegl. 4 pc. 95½; Pools. 4 pc. 86¼; Loten fl. 200 21¼; id. fl. 300 151; id. fl. 500 88¼; Amsterdam zigt 142⅛g; id. 2/m. 142⅛g.

HAMBURG, 24 Mei. Rusl. Eng. Leen. 110⅝; Stiegl. 4 pc. 89¾; Spanje, Ard. 5 pc. 19⅝; Binnenl. 3 pc. 39⅝.

FRANKFORT, 24 Mei. Met. 5 pc. 77¾; 4 pc. 62⅞; 2½ pc. 41¼; Bank-Actien 1280; Darmst. Loten fl. 50 93; id. fl. 25 29⅝; Badensche Loten fl. 50, 65¾; id fl. 35, 39; Nassausche 27¼; Holl. 2½ pc. 61¾; Werk. Sch. 4 pc. 93¾; Sijndic. 3½ pc. 93¾

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 26 Mei.

GRAANMARKT.

Tarwe zonder handel.
Rogge tot vorige prijzen aan cons. verkocht: 116 ℔ Ged. ƒ 164; 118 ℔ dito ƒ 172.
Garst flaauw; 114 ℔ Deensch ƒ 162.
Haver en Boekweit zonder handel.
Op 9 vaten Olie dadelijk 55½; in Sept. ek. 54½; Oct. 55 ℒ. *Raapolie* op 6/w. ƒ 32; Vliegend ƒ 31, ½; 1°. Sept ƒ 31½; Oct. ƒ 32; Nov. ƒ 32½; Dec. ƒ 32¼. *Lijnolie* op 6/w. ƒ 31; Vliegend ƒ 30; Sept., Oct., Nov. en Dec. ƒ 31. *Hennepolie* op 6/w. ƒ 39. *Raapkoeken* per 1040 st. ƒ 57, 61. *Lijnkoeken* per 104 st. ƒ 8 10½.
SCHIEDAM, 25 Mei. Rogge verkocht: 145/2 ℔ Koersche ƒ 196 kont., ƒ 197 6 w., ƒ 198 6 w. — Gerst. 131,2 ℔ Libau ƒ 181 kont. — Moutwijn ƒ 11,12½; Jenever ƒ 14,75; Amst. Proef ƒ 16,00, per Ned. vat zonder fust, inclusief de belasting.

ANTWERPEN, 25 Mei. *Was.* De 5000 k. van Rio Nunez zijn op levering verkocht.
Katoen. Heden zijn gerealiseerd 1778 b. Amerik.
Peper. Voortdurend ferm. Men betaalt 20 ct. ent. voor ligt Sumatra, heden zijn 25 b. tot dien prijs gedaan.
Tabak. Er zijn gedaan 23 v. Kentucky.
Koffij. Wegens avarij zijn in het openbaar verkocht: 2600 b. Dom. tot 50 a 55½ cs. per ½ kil.

Voorraad van Koffij en Suiker op de zes voornaamste markten van Europa, op 1 Mei 1851:

	KOFFIJ. Centen.	SUIKER. Centen.
Nederland	332,000	665,000
Antwerpen	111,000	28,000
Hamburg	170,000	70,000
Triest	74,000	96,000
Havre	31,000	55,000
Engeland	280,000	2,250,000
	998,000	3,164,000

LONDEN, 24 Mei. *Ruwe Suiker.* Er waren veel koopers voor bloud Havana, en men heeft volle prijzen betaald 37 a 40 s. Er wordt weinig aangeboden. *Geraffineerd.* Er is kooplust van gemeene; fijne lompen gelden 47 s. 6 d. a 50 s. *Gestampte* ferm met veel vraag voor uitvoer. Hollandsche 25 a 27 s.
Koffij. Met weinig handel, doch de houders zijn ferm en bedingen 44 s. a 44 s. 6 d. voor kleine partijtjes native Ceylan goed ord.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 25 Mei. W. A. Hendriks, Antonia, Suriname.

UITGEZEILD:

TEXEL, 25 Mei. D. Duinker, Zeemanshoop, Batavia.
HELVOET, 25 Mei. R. K. Bock, Adrianus Wilhelminus, Batavia, is over het Pampus geankerd.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

BATAVIA, Anjer, Esink: 7900 b. Koffij, 111 kr. Suiker, 495 sch. Tin, 786 b. Bindrottingen, N. H., M. (N.. de vorige opgave was abusief.)

GEPRAAIDE SCHEPEN.

Den 16 April, op 2° 11' Z.Br. 18° 24' W. L. Jan Daniel, kapt. Zeeman, v. Batavia n. Rott. — Den 4en April, op 20° 3' Z.Br., 1° 59' W.L.: Eliza Hart, v. Bat. n. Amst.

ZEILKLAAR LIGGENDE SCHEPEN.

NIEUWE DIEP, 25 Mei. Wilhelmina Arnolda, J. L. Mulder, n. Padang. - Stad Tiel, W. B. Derks, n. Batavia. - Anna, J. Hilbrandts, n. Suriname.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 26 Mei in lading naar:

Keulen	W. Lintz, Herman.
"	F. A. Holst, Cölln N°. 14.
Frankf. & Coblenz	B. Geiger, Frankfort N°. 4.
Mainz	J. Leijdekker, Maintz N°. 2.
Ludwigh. & Heilbr.	L. A. Hartman, Ludwigh. N°. 4.
Manheim	P. J. Itschert, Eendragt.
Duisburg	H. J. Kamp, Vijf en Hoop.
Weesel	B. Brinkamp, Twee Gebroeders.
Dusseldorp, Neus en Urdingen	W. Joosten, de Goede Verwachting.

AMSTERDAM, 25 Mei vertrokken:

Frankf. & Coblenz A. Joosten, Frankf N°. 22.

Rijnhoogte ARNHEM 25 Mei 2 el 8 dm.
KEULEN 25 " 9 vt. 0 "

AANBESTEDINGEN.

Vrijdag, 28 Mei. Aan het lokaal van het prov. bestuur te Arnhem, ten 12 ure: 1. Het gewoon onderhoud van het paleis van Justitie te Arnhem, gedurende den tijd van drie jaren, ingaande met den dag der approbatie en eindigende 31 Dec. 1854. 2. De geheele buitenverwing en eene gedeeltelijke binnenverwing van het gezegd paleis van Justitie.
— Aan het lokaal van het prov. bestuur te Arnhem, ten 12 ure: De aanleg van werken tot verbetering van het Rijksveer te Bommel, in twee perceelen.
— In het koffijhuis de Nieuwe Bak, te Utrecht, ten 11 ure: Het verrigten van belangrijke metsel- en timmerwerken aan 's rijks hospitaal te Utrecht.
— Aan het lokaal van het prov. bestuur te Arnhem, ten 12 ure: Het herstellen der ontstane schade aan de rijksdijken, kaden en andere aardewerken in de prov. Gelderland.
Zaturdag, 29 Mei. Aan het ministerie van Binnenlandsche Zaken, ten 12 ure: Het opruimen van de ingestroomde baggerspecie uit de Hoofd- en Kruisvaarten, nabij den Leegwater en den Cruquius, voor de droogmaking van het Haarlemmermeer, benevens het verdiepen van een gedeelte van eerstgemelde vaart, in twee perceelen.
— Aan het lokaal van het prov. bestuur te Middelburg, ten 9 ure: Het vernieuwen der rijswerken en het maken van steenglooijingen aan de calamiteuse polders van Zeeland, gedurende het jaar 1852, met het onderhoud van al de werken tot 1 Mei 1853. Daaronder begrepen de leverantie van alle vereischte materialen; en zulks in 38 perceelen van aanbesteding.
— Ten huize van J. W. Postma, te Dokkum, ten 2 ure: Het daarstellen eener vaste brug over de Waterlossing, genaamd de Oude Meer, nabij die stad.
— Aan het lokaal van het prov. bestuur te Middelburg, ten 10 ure: Het voltooijen door begrinding van het nog onafgemaakt gedeelte wegs tusschen de mijlpalen 7 en 8 op den weg van Hulst naar Walsoorden, over eene lengte van 3020 el, met het leveren van het benoodigde grind en het onderhoud tot den laatsten [illegible] (prov. Friesland) ten 10 ure: Het leveren en plaatsen van eenige nieuwe balken, in het kerkgebouw der Hervormde Gemeente aldaar.
Woensdag, 2 Junij. Aan het lokaal van het prov. bestuur te Haarlem, ten 2 ure: Het wegruimen van de overblijfselen van een op Pampus gezonken vaartuig, vermoedelijk eene Overijsselsche praam.
— In het schoollokaal der Israëlitische gemeente te Arnhem, ten 12 ure: Den opbouw eener nieuwe kerk ten dienste van voorz. gemeente.

Te Amsterdam bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.